



Zaman-zaman baxdığımız maraqlı filmlər əlimizdən tutub özümüz də hiss etmədən bizi sirlərlə dolu nağıllar aləminə aparır. Buna görə də həmin filmlərə təkrar-təkrar baxmaq istəyirik. Üstündən illər ötüb keçsə də, həmin filmlər daim bizi özünə çəkir. Ssenarisi istedadla yazılmış, yüksək peşəkarlıqla çəkilmiş filmlər həmişə dünyagörüşümüzün formalaşmasına müsbət təsir göstərir. Dəyərli filmlər insanlara xoş vaxt aşılایıb, arzuların yolunda gur işıq yandırır. Əslində, elə filmin əsas missiyalarından biri də bundan ibarətdir.

Kino sahəsinin yaradıcı insanları zamanında Birinci Qarabağ müharibəsi mövzusunı da unutmadılar. "Fəryad", "Ağ atlı oğlan", "Dolu", "Yalan" və başqa bədii filmlər çəkildilər. Təəssüflər olsun ki, düşmən üzərində qazandığımız Zəfərin üstündən dörd ildən çox vaxt keçməsinə baxmayaraq, bu mövzuda bədii filmlər ekranlarda gözə dəymir. Düzdür, qazilər, şəhidlərə həsr olunmuş qısametrajlı sənədli filmləri internetdə izləmək mümkündür. Amma baxdıqca görünür ki, bu qısametrajlı filmlər böyük Zəfərimiz üçün çox darısqaldır. Böyük Zəfərimizdən bəhs edəcək bədii filmlər çəkilənə qədər zabit və əsgərlərimizin qəhrəmanlığını, keçdikləri şərəfli döyüş yollarını onlar haqqında çəkilmiş sənədli qısametrajlı filmlərdə görürük. Belə filmlərin çəkilməsi də çox müsbət qarşılanmalıdır.

Ötən il Şəki şəhərində xeyirxah insanların köməkliyi ilə şəhid Toğrul Nağıyevin ömür və döyüş yollarından bəhs edən "Könüllülərin komandiri" adlı sənədli qısametrajlı film çəkilib. Film 8 noyabr 2024-cü ildə, Zəfər Günündə Şəki şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzində ictimaiyyətə təqdim olunub. Belə filmlər qısa olsa da, zabit və əsgərlərimizin şərəf dolu ömür yollarını işıqlandırır.

"Könüllülərin komandiri" sənədli filmi könüllülər barədə dəyərli məlumatlarla başlayır. Sonra Tovuz döyüşləri haqqında kadrlar nümayiş etdirilir. Həmin günlərdə minlərlə gəncin könüllü olaraq erməni işğalında qalmış torpaqlarımızı azad etmək üçün Respublika Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rayon və şəhər şöbələrinə axışdıqlarını göstərən kadrları qürur hissləri ilə izləyirik. Şəhid Toğrul Nağıyev də yurdumuzun azadlığı uğrunda başlayacaq döyüşlərdə könüllü olaraq vuruşmağa hazır olan gənclərdən biri idi. Erməni təcridatı nəticəsində 44 günlük Vətən müharibəsi başlayandan iki gün sonra, sentyabrın 29-da könüllülərin komandiri kimi döyüşlərə yollandı.

Kadrlar bir-birini əvəz edir. Toğrulun anası Əntiqə xanım, müəllimləri Namiq Nağıyev, Arif Salahov, Rəmil Mahmudov, Rəmil Abdullərahmanov, Şahin Salamov, Mehman Əliyev və başqaları onun haqqında kövrələ-kövrələ danışirlər.

Filmi izlədikcə onun adının haradan götürüldüyü ilə də maraqlandıq. 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin Şəki Rayon Şöbəsinin rəisi işləmiş zabit Yalçın Sadıqovla söhbət edərkən dedi ki, Tovuz döyüşlərindən sonra ərazi bütövlüyümüz uğrunda vuruşmaq üçün şöbəyə müraciət edənlərin sayı-hesabı yox idi.

Yaşından asılı olmayaraq, hamı torpaqlarımızın azadlığı uğrunda vuruşmaq üçün qeydiyyatdan keçirdi. Toğrulla da həmin günlərdə tanış olduq. Onun fəallığı, diribaşlığı, vətənpərvərliyi diqqətimdən yayınmadı. Bu oğlanın gözlərində sönmək bilməyən od-alov var idi. İkinci Qarabağ müharibəsi başlayanda Prezident İlham Əliyevin çağırışı ilə Azərbaycan xalqı bir yumruq kimi birləşdi. Şəki Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Elxan Usubovun tapşırığı ilə qərargah yaradıldı. Ehtiyatda olan qüvvələr, həmçinin cəbhə üçün lazım olan zəruri yüklər bu qərargahdan yola salınırdı. Müzəffər Ali Baş Komandan, Zəfərimizin müəllifi İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, Azərbaycan Ordusu torpaqlarımızın müdafiəsi nə qalxmışdı. Hərbi vəzifəliylə yanaşı, könüllüləri də döyüşlərə göndərdik. Onları şöbənin heyətinə toplayıb Toğrulu könüllülərin komandiri təyin etdim. Könüllülər böyük həvəslə döyüşə yollandılar.

14 oktyabr 2020-ci il yaddaşımda hüznü bir gün kimi qalıb. Əslində, könüllülərin komandirinin şəhid xəbəri bir gün əvvəl qapımızı döymüşdü. Başqa şəhidlərimiz kimi Toğrulun da ölümü məni sarsıtdı. Könüllülərin komandiri kimi o, adına və andına sadiq qalaraq düşmən üzərinə hamıdan qabaqda getmiş, döyüş tapşırığını sonadək böyük cəsarətlə yerinə yetirmişdi. Toğrulu son mənzilə yola salarkən sanki ona müraciət edərək dedim ki, "ey könüllülərin komandiri, tezliklə torpaqlarımız azad olunacaq. Yaxın günlərdə biz Zəfər xəbəri ilə məzarımızın üstünə gəlib ruhunu şad edəcəyik".

Azərbaycan Ordusu Müzəffər Ali Baş Komandanın sərkərdəliyi altında torpaqlarımızı erməni işğalından azad etdi. İndi bütün şəhidlərin ruhu şadıddır. Qazılan Zəfər nəticəsində ərazi bütövlüyümüz və suverenliyimiz bərpa olundu. Biz əbədi olaraq Qarabağa qayıtdıq.

Şəki Dövlət Teatrının aktyorlarının iştirakı ilə filmdə yaradılan döyüş səhnələri də diqqətimizdən yayınmadı. Kadrlar çox inandırıcı olduğuna görə də həm baxımlı idi. Filmə Toğrulun obrazı çox dolğun şəkildə yaradılmışdı. Son kadrlarda nümayiş etdirilən səhnələr qürur hissləri oyadırdı. Dayanmadan atəş aç-aça irəliləyən hərbiçilər üçrəngli Azərbaycan bayrağını uca zirvəyə taxırlar. Azərbaycan bayrağı bu uca zirvələrdən heç vaxt enməyəcək, dalgalandıqca hey dalgalanacaqdır.

Zabit Yalçın Sadıqov film haqqında da fikirlərini bizimlə bölüşdü. Dedi ki, "Könüllülərin komandiri"nə baxdıqca sanki o günləri təzədən yaşayıram. Film Prezident İlham Əliyevin bu xalq, bu Zəfər üçün gördüyü misilsiz işlərdən başlayır. Sonra da dövlətin könüllülər siyasətindən bəhs edir. Axı ölkəmizdə keçirilən bütün beynəlxalq əhəmiyyətli dövlət tədbirlərində iştirak

edən peşəkarlaşmış könüllülər ordusu formalaşmışdı. Çox keçmədi ki, bu könüllülük missiyası orduya da, müharibəyə də sıçradı. Filmə bütün bu səhnələr böyük peşəkarlıqla canlandırılıb. Erməni zabitlərinin obrazını yaradan aktyorların bacarığı da diqqətimi cəlb etdi. Oynadıqları rollara baxdıqca ermənilərə nifrətim daha da artdı. Həmin aktyorları təqdimat mərasimində görəndə özümdən asılı olmadan onlara qarşı içimdə hiddət hissi oyandı. Bütün bunlar onu göstərdirdi ki, aktyorlar rollarının öhdəsindən bacarıqla gəlirlər. Bir də filmə məni ən çox qürurlandıran səhnə Toğrulun yağışın altında nəşinin hərbi sanitar maşına qoyulanda bədənindən sızan qanın torpağa damcılamaası oldu. Bu səhnəni rejissorun uğuru saymaq olar. Sanki qanlı bərabər şəhidin ruhu da yerə hopurdu. Elə bil Toğrul qanı ilə torpağa qəhrəmanlıq toxumları səpirdi. Şəhidlərin ömür və döyüş yolundan bəhs edən belə dəyərli sənədli filmlərin televiziya kanallarında nümayiş olunması çox xoşagələ hadisə olardı.

"Könüllülərin komandiri"nin rejissoru Taleh Urfansoyla da görüşüb film çəkilişləri ilə maraqlandım. Öyrəndik ki, kiçik yaşlarından onun kinoya marağı olub. Orta məktəb illərində "Qırmızı bağ" filminə çəkilib, "Cavadxan" filminin çəkilişlərini izləyib. T.Urfansoy dedi ki, indiyə qədər 44 günlük Vətən müharibəsi mövzusunda, şəhidlər haqqında qısametrajlı filmlər çəkmişik. Şəhid Toğrul Nağıyevlə döyüşçü yoldaşı olmuşam, çiyin-çiyinə vuruşmuşam, ağır yaralanmışam. Döyüşçü dostum haqqında film çəkməyi özümə müqəddəs borc bildirdim. Bu xeyirxah missiyanı yerinə yetirmək, vəsait əldə etmək üçün Gənclər Fondunun qrant müsabiqəsinə məktub yazdım. Fondan müəyyən qədər vəsait ayrıldıqdan sonra çəkilişlərə başladım. Şəki Rayon İcra Hakimiyyətinin rəhbərliyi və millət vəkili Vüqar İskəndərov, Şəki Dövlət Dram Teatrının kollektivi bizə dəstək oldu. Daxili Qoşunların rəhbərliyi də, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin yerli şöbəsi də çəkilişlərimizə kömək etdi. Əvvəlcə filmin çəkilişi üçün zəruri hazırlıq işləri gördük. Toğrulun anasından, yaxın qohumlarından, döyüşçü yoldaşlarından, müəllimlərdən, məşqçisindən müsahibələr alındı. 44 günlük Vətən müharibəsinin davam etdiyi günlərdə Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin Şəki Rayon Şöbəsinin rəisi işləmiş zabit Yalçın Sadıqovdan da müsahibə almaq üçün Bakıya getməyi planlaşdırdım. Yalçın müəllimə zəng vurub bu barədə xəbər verəndə Toğrul haqqında sənədli filmin çəkilməsini sevinclə qarşıladı. Dedi ki, siz əziyyət çəkib Bakı şəhərinə gəlməyin, özüm şəhidin ayağına gələrəm. Yalçın müəllim Şəkiyə gəlib Toğrulun məzarının yanında onun haqqındakı ürək sözlərini söylədi.

Çəkilişlər bir ay ərzində yekunlaşdı. Filmi Zəfər Günüünə qədər ictimaiyyətə təqdim etmək istəyirdik. Şəki Dövlət Dram Teatrının və Bakı şəhərindən gəlmiş aktyorlar təmənnaşız olaraq filmə çəkildilər. Buna görə onlara dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Toğrul obrazını Rəmin adlı oğlan canlandırır. Ən çox ona sevinirəm ki, filmə istəyimizə nail olduq. Təməşacıya nə demək istəyirdiksə, dedik. Ən əsası odur ki, film şəhidin anası Əntiqə xanımın xoşuna gəldi, çəkiliş qrupuna minnətdarlıq etdi.

Bilirsinizmi, film çəkən rejissorların ürəklərindən keçən missiya və niyyətləri olur. Çəkdiyi filmləri ilə cəmiyyətə dəyərli mesajlar ötürür. Bizim də bu filmi çəkməkdə məqsədimiz gənclərə vətənpərvərlik hissləri aşılamadır. Biz buna nail olduq. Film təkcə mədəniyyət deyil, həm ideologiyadır, həm də yerli gələndə siyasətdir. Vətənpərvərlik, qəhrəmanlıq mövzusunda çəkdiyimiz bu filmlər televiziya kanallarında nümayiş etdirilsə yaxşı olardı. Düzdür, biz bu barədə televiziya kanallarına rəsmi qaydada müraciət etməmişik. Düşünürəm ki, əgər müraciət etsək, yəqin çəkdiyimiz bu filmlərin tarixi əhəmiyyəti, Zəfərimizdən bəhs etdiyi nəzərə alınar, nümayişinə razılıq verilir. Belə filmlərin televiziya kanallarında yayımlanması şəhidlərə göstərilən ən böyük hörmət və ehtiram olardı.

Qarabağ müharibəsinin Zəfərlə başa çatması ilə işimizi bitmiş hesab etmirik. Müharibədə qazanılmış Zəfəri yaddaşlara əbədi həkk etmək üçün qısametrajlı filmlər çəkib qəhrəmanlarımızı xalqa tanıtdırıraq. Səngərlərdə gedən döyüşü indiki ideoloji müstəvidə davam etdiririk. Məqsədimiz gənclərimizin vətənpərvərlik hisslərini daha da artırmaqdır. Gənclər sabahımızın əsgərləridir. Sabahımızın əsgərləri isə vətənpərvər və qəhrəman olmalıdırlar. Onlara vətənpərvərlik ruhu aşılayan "Alovla savaşırlar", "İçimdə gedən müharibə", "Zəfərə gedən yol" və başqa sənədli filmlər çəkmişik. Bu qısametrajlı filmlər sinemo-mobil festivalında birinci yerə çıxıb.

Qəhrəman şəhidlərimiz haqqında çəkilmiş bu filmlər alqışlanmalıdır. Yaxşı nümunə həmişə insanlara başucalığı və uğur gətirir. Yaxşı olardı ki, Şəki şəhərində qəhrəmanlar haqqında çəkilmiş bu filmlərdən başqa rayonlar da nümunə götürsünlər. Mövcud olan imkanları səfərbər edib şəhidlərimiz haqqında filmlər çəksinlər. Filmlərin çəkilməsində yerli iş adamlarının köməyindən, eləcə şəhərlərdə olan teatrların aktyorlarının qüvvəsindən də istifadə etmək yaradıcı adamları məqsədlərinə daha tez yaxınlaşdırar. Göründüyü kimi, Şəki rayonunda bu işlər yüksək səviyyədə təşkil olunub. Həmin rayon rəhbərliyi, həm rayonun deputatı, həm də yerli əlaqədar təşkilatlar bu işə təmənnaşız olaraq kömək göstəriblər.

Görülən iş, göstərilən təcrübə tədqiqəlayiqdir, bu nümunə başqa rayonlara da yayılsa, şəhidlərimiz haqqında bir-birindən maraqlı çəxtirajlı filmlər çəkilər.

Qəhrəmanlar haqqında çəkilmiş qısametrajlı filmlər gələcəkdə Zəfərimizdən bəhs edəcək bədii filmlərə doğru gedən yolda atılan ilk addımlardır. İnanırıq ki, bu iş daha da genişlənəcək, yaxın zamanlarda bir-birindən maraqlı bədii filmlər də çəkiləcək. Bu filmlər kadrlarında Azərbaycan Ordusunun Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin sərkərdəliyi altında qazanılmış Böyük Zəfəri tərənnüm edəcək. Gənc nəsillərə vətənpərvərlik hissləri aşılayan, Zəfərimizdən bəhs edən həm qısametrajlı sənədli filmlər, həm də bədii filmlər yerli televiziya kanallarında da yayımlanacaq.

Təəssüf hissi ilə onu da qeyd edək ki, bir çox televiziya kanalında vətənpərvərlik, qəhrəmanlıq mövzusunda çəkilmiş filmlər, hazırlanmış verilişlər ya az, ya da heç nümayiş etdirilmir. Bütün respublikaya yayımlanan televiziya kanallarında qəhrəmanlıqdan bəhs edən verilişlər, filmlər əvəzinə, daha çox şou-biznes proqramları, mətbəx mövzuları, qeybət səviyyəsinə enmiş verilişlərə üstünlük verilir. Həmsöhbət olduğumuz gənclərimiz də, yaşlı nəsillər də yerli kanallarda qəhrəmanlıq mövzusunda çəkilmiş Zəfərimizdən bəhs edən filmlərə baxmaq arzusunda olduqlarını söylədilər.

Unutmayaq ki, hərbiçilərimizin qanı və canı bahasına qazanılmış Zəfər, eləcə də vətənpərvərlik, qəhrəmanlıq mövzuları təkcə dünənimizin yox, sabahımızın da baş mövzusudur. Çünki xalqımızı gələcək zəfərlərə bu mövzuda çəkilmiş filmlər, yazılmış kitablar qovuşduracaq. Yaxşı olardı ki, bütün televiziya kanalları da bu sahəyə həssaslıqla yanaşsın, bu mövzuda çəkilmiş filmlərə başqa verilişlərdən daha çox vaxt ayırsın. Sevincini yaşatdığımız bu Zəfər bizim Zəfərimizdir! Azərbaycan xalqının Zəfəridir! Xalqımızın arzusundan, sevgisindən və qəhrəmanlığından doğan Zəfərdir. Azərbaycan əsgərinin igidliyi ilə qazanılmış Zəfərdir! Cəsur oğullarımız qəhrəmanlıqları ilə 44 günlük Vətən müharibəsində xalqımızın başını uca etdilər. Əgər onlar haqqında çəkilmiş filmlər yerli televiziya kanalları ilə yanaşı, mərkəzi kanallarda da nümayiş olursa, dünya erməni işğalçılarını məğlub etmiş, Azərbaycan xalqına Zəfər sevinci yaşatmış qəhrəmanlarımızı yaxından görər və tanıyar. Rejissorlar şəhidlər haqqında çəkdikləri filmlərlə işlərini yekunlaşdırırlar. Bu dəyərli filmlərin nümayiş olunması vəzifəsi isə televiziya kanallarının üzərinə düşür. İnanmaq istədik ki, bütün televiziya kanallarının rəhbərlikləri bu müqəddəs vəzifəyə böyük məsuliyyətlə və diqqətlə yanaşacaqlar.

*Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"*